

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Onze- Lieve-Vrouwecollege Afdeling Vivenkapelle te Damme

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	17996
	Instelling	Vrije Basisschool - Onze- Lieve- Vrouwecollege Afdeling Vivenkapelle
directeur		Hugo BLONDELLE
adres		Bradericplein 16 A - 8340 DAMME
telefoon		050-35.47.87
fax		050-35.47.87
e-mail		vbs.vivenkapelle@scarlet.be
website/URL		www.olva-viven.be
	Bestuur van de instelling	116137 - VZW Katholiek Onderwijs Sint- Trudo te ASSEBROEK
adres		Collegestraat 24 - 8310 ASSEBROEK
	Scholengemeenschap	120601 - Katholiek Onderwijs St-Trudo te ASSEBROEK
adres		Sint-Katarinastraat 132 - 8310 ASSEBROEK
	CLB	114736 - Vrij CLB Brugge(n) te BRUGGE
adres		Sint-Maartensbilk 2 - 8000 BRUGGE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	14/05/2012, 15/05/2012, 16/05/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	16/05/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	14/06/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Geert DE WITTE
	Teamleden	Philippe DECRUYNAERE
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	9
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.4 Lager onderwijs: Frans	11
3.5 Lager onderwijs: sociale vaardigheden	12
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Professionalisering	12
4.2 Evaluatie	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
6.1 Wat doet de school goed?	15
6.2 Wat kan de school verbeteren?	16
6.3 Wat moet de school verbeteren?	16
7. ADVIES	17
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Basisschool 'De Hulsthaegen', gelegen in het centrum van het landelijke dorp Vivenkapelle, is gehuisvest in een geklasseerd neogotisch complex. De school dient in haar onderwijsopdracht creatief om te springen met de infrastructurele beperkingen. De leraren maken dankbaar gebruik van het unieke kader en de groene omgeving.

Om zicht te krijgen op de **erkenningsvoorwaarden** onderzocht het inspectieteam de outputgegevens van enkele geselecteerde leergebieden. In de kleuterafdeling lag de focus op Nederlands en wereldoriëntatie; in de lagere afdeling op Nederlands, Frans en de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden. Verder onderzocht de inspectie in het kader van het **kwaliteitsonderzoek** de procesvariabelen deskundigheidsbevordering en de evaluatiepraktijk. Er werd eveneens een onderzoek gevoerd naar het algemeen beleid.

De leraren in de kleuterafdeling streven in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen van het leergebied **Nederlands** na. Binnen een themawerking bieden ze een evenwichtig taalaanbod aan en geven ze kleuters volop kansen om hun taalvaardigheid te verhogen. In elk belangstellingscentrum organiseren ze doelgericht talige activiteiten. De streefwoordenschat die ze hierbij gebruiken is echter nog niet in overleg gradueel opgesteld. De leraren werken gericht aan de lees- en schrijfvoorwaarden en ze zorgen er voor dat er een vlotte overgang mogelijk is naar het eerste leerjaar. Ze volgen de taalontwikkeling van de kleuters goed op door onder meer observaties en genormeerde tests. Kinderen die met vertraging evolueren, krijgen zowel door de klasleraar als door de zorgleraar aangepaste ondersteuning.

Ook voor **wereldoriëntatie** voldoet de school aan haar maatschappelijke verplichting. De teamleden werken planmatig binnen de belangstellingscentra aan de leerplandoelen. Ze hebben oog voor een evenwichtige benadering van de verschillende domeinen. De leraren bieden de kleuters boeiende ervaringskansen aan, zowel in de speelleerhoeken van de klas als tijdens uitstapjes. Gerichte observaties geven de leraren een goed beeld van alle ontwikkelingsaspecten van de kleuter. Bij ontwikkelingsvertraging voorziet de leraar extra begeleiding binnen een open en veilig klasklimaat.

Om de eindtermen **Nederlands** in de lagere afdeling te realiseren, laten de leraren zich voornamelijk leiden door onderwijsleerpakketten. Diverse outputgegevens wijzen erop dat de school de eindtermen realiseert. Toch is het aanbod niet evenwichtig omdat de school de technische vaardigheden van lezen en schrijven overaccentueert ten nadele van de meer communicatieve vaardigheden in de domeinen spreken, luisteren en schrijven. De leraren laten kansen liggen om het meer creatieve taalgebruik te stimuleren. Voor spelling hanteert de school een aparte methode. De school neemt diverse initiatieven om het technisch lezen te bevorderen. Tijdens o.a. het 'Vivenuurtje' krijgen kinderen kansen om de spreekdurf te verhogen. De school volgt met een leerlingvolgsysteem de taalontwikkeling van de kinderen goed op. Genormeerde tests ondersteunen de beeldvorming en vormen mede de basis om kinderen gericht te ondersteunen. Hoewel de school een groot aantal leerlingen met leervertraging heeft, is het gedifferentieerd aanbod eerder beperkt. Voor kinderen met retardatie wordt de zorgleraar ingeschakeld. Een groot aantal kinderen krijgt externe hulp in de vorm van logopedische ondersteuning.

Het leergebied **Frans** voldoet niet. De teamleden evolueren met wisselende snelheid naar een visie die aansluit bij het nieuwe leerplan Frans. Soms leggen ze nog te veel de nadruk op het schriftelijk taalgebruik. Het oefenen van de mondelinge interactie in herkenbare situaties komt daardoor nog te vaak in het gedrang. Een gebruikte taalmethode in combinatie met de vermeende verwachtingen van ouders en het secundair onderwijs dragen bij tot de huidige aanpak. Het team beseft dat het anders kan en moet en levert inspanningen om bij te sturen. Het beleid introduceerde intussen een nieuwe

taalmethode in het 5de leerjaar die meer aansluit op het nieuwe leerplan. Er is echter nood aan bijkomende fundamentele keuzen die meer in overeenstemming zijn met de letter en de geest van het leerplan. Dit geldt zowel voor de lessen zelf als voor de evaluatie van de leervorderingen.

Om de leergebiedoverschrijdende eindtermen **sociale vaardigheden** na te streven, biedt de school systematisch een rijk aanbod aan. De 'weekopeners', die ook veel elementen van de sociaal-emotionele ontwikkeling bevatten, vormen daarbij de leidraad. Op school krijgen de kinderen tal van kansen om de sociale vaardigheden midden een positief leer- en klasklimaat in realistische contexten te oefenen.

De **deskundigheidsbevordering** van de teamleden sluit meestal aan bij de aandachtspunten van de school en de behoeften van de teamleden. Het nascholingsplan fungeert echter nog niet als een ontwikkelingsinstrument. De school heeft geen expliciete langetermijnvisie op professionalisering. Op school heerst er duidelijk een klimaat van vernieuwingsbereidheid. De leerkrachten staan open om van en met elkaar te leren.

De school werkt doelgericht aan de **evaluatie van leerlingen**. Daarbij hecht ze veel belang aan de ontwikkeling van de zelfevaluatie.

In de kleuterafdeling krijgen de leraren een goed beeld van verschillende ontwikkelingsaspecten binnen de leeftijdsgroep op basis van gerichte observaties en genormeerde tests.

De evaluatie en rapportering van de leergebieden Frans, wereldoriëntatie en muzische vorming in de lagere afdeling gebeuren niet conform de richtlijnen van de respectievelijke leerplannen. De school interpreteert de resultaten van de netgebonden toetsen voor Nederlands en wiskunde nog niet om het eigen onderwijskundig handelen indien nodig bij te sturen. Er is een positieve benadering van het kindwerk in beide afdelingen.

Tot slot stelt de inspectie een degelijk **algemeen beleid** vast. De school kan rekenen op teamleden die met enthousiasme onder leiding van een gedreven directeur 'samen school maken'. Omdat de teamleden zich mede verantwoordelijk voelen voor de onderwijskwaliteit van 'hun' school en omwille van de vernieuwingsbereidheid, vertrouwt de inspectie erop dat de school het tekort voor het leergebied Frans zonder externe druk wegwerkt. Toch is er binnen de deskundigheidsbevordering nood aan een samenhangend implementatietraject, ondersteuning en opvolging tot op de klasvloer.

Omwille van de bereidheid van de schoolleiding en het lerarenteam om het onderwijskundig handelen bij te sturen met het oog op meer kwaliteitsvol onderwijs, beslist het inspectieteam toch tot een **gunstig advies**.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie
Lager onderwijs
Nederlands
Frans
sociale vaardigheden

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Logistiek
Welzijn
Veiligheid
Gezondheid en hygiëne
Milieu
Onderwijs
Evaluatie
Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Het team hanteert gelijkgericht een concept van de onderwijskoepel als **referentiekader** om de leerplandoelen na te streven. In combinatiegroepen diepen de teamleden de ontwikkelingsaspecten uit tot op het niveau van de groeilijnen om gepaste doelen te koppelen aan de geplande activiteiten.
- Het **evenwichtig taalaanbod** dekt in voldoende mate de verschillende domeinen van het leergebied. De teamleden stimuleren zowel het receptieve als het productieve taalgebruik. De leraren hanteren in de omgang met de kleuters verzorgd Standaardnederlands. Ze creëren voldoende spreekruimte en interactie door open vragen te stellen.
- Binnen elk belangstellingscentrum organiseren de leraren doelgericht **talige activiteiten** geordend in de vier ervaringssituaties en afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de kleuters. De gehanteerde streefwoordenschat is daarbij niet gerubriceerd noch gradueel opgesteld.
- De **klas- en hoekeninrichting** biedt in de meeste klassen voldoende extra impulsen voor taalstimulering. Per thema worden daartoe enkele hoeken passend verrijkt. De onthaalhoek is functioneel uitgebouwd zodat alle kleuters betrokken zijn bij de gesprekken.
- De leraren hebben aandacht voor **ontdekkend en spelend leren**. Het team stelde voor het 'lezen' van pictogrammen en kalenders een groeilijn op en ontwikkelt zo het symboolbewustzijn. Andere groeilijnen leren kinderen omgaan met beeldtaal, situaties inschatten en achterliggende boodschappen begrijpen.
- Tijdens ontwikkelingsondersteunende activiteiten is er expliciete aandacht voor het verwerven van de **leesvoorwaarden**. Sommige leraren doen een aanbod dat sterk gericht is op letterkennis en woordherkenning waardoor didactische vervroeging neigt. De initiatieven van de teamleden en het zorgbeleid bevorderen de vlotte **overgang** van het kleuter naar het eerste leerjaar.
- De leraren verwerven een degelijke beeldvorming van de taalvaardigheidsaspecten van de kleuter op basis van gesprekken met ouders, het kindvolgsysteem en observaties. Voor kleuters met een ontwikkelingsvertraging voorziet de school binnen de **leerbegeleiding** extra ondersteuning en een aangepast aanbod.
- **Zorginterventies** spelen veelal in op het oplossen van momentane noden. Zowel het preventieve als het remediërende werken aan taalvaardigheid vanuit een weloverwogen langetermijnvisie heeft nog groeikansen. Dit al dan niet ondersteund door een handelingsgericht werken.
- De ouders maken vrij veel gebruik van **externe ondersteuners**. De school maakt met hen duidelijke afspraken op het vlak van informatiedoorstroming en didactische aanpak.
- Het team baseert zich voornamelijk op gerichte observaties om de taalontwikkeling van de kleuters te **evalueren**. In het kindvolgsysteem hanteert de school objectieve criteria om een vertraagde of problematische taalontwikkeling van kleuters in kaart te brengen. De afname van genormeerde taaltests bij de oudste kleuters leidt tot een verhoogde waakzaamheid voor risicokinderen in het eerste leerjaar.

- De leraren beschikken over voldoende ontwikkelingsmateriaal om de taalontwikkeling te stimuleren. Binnen het **materieel beheer** kan de school echter nog inspanningen leveren om een aantal educatieve spellen te optimaliseren en het boekenaanbod te vernieuwen. Hoewel de te benutten oppervlakte in de klassen van de historische gebouwen soms erg beperkt is, creëren de teamleden doorgaans een functionele, gezellige en aantrekkelijke klasinrichting.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De school kan aantonen dat ze de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie in voldoende mate nastreeft. Als **referentiekader** hanteren de teamleden een concept van de onderwijskoepel. Ze gebruiken aanvullend het leerplan als verdiepingselement en inspiratiebron.
- De teamleden werken **planmatig** door gezamenlijk een groot aantal belangstellingscentra in te roosteren. Ze zijn meestal kalendergebonden of gerelateerd aan de leef- en belevingswereld van de kinderen. Er is ook 'witruimte' voor de invulling van thema's die groeien vanuit het kleuterinitiatief.
- De leerplandoelen worden hoofdzakelijk **thematisch** benaderd. Een aantal aspecten komt ook op systematische wijze aan bod, zoals de ontwikkeling van het dagelijkse tijdsbesef, de weerwaarnemingen, ...
- De noodzakelijke **tijd- en ruimtekaders** zijn aanwezig en worden doorgaans functioneel aangewend. De graduele opbouw van het gebruik van tijdsbegrippen, woordenschat bij de weerkalender, ruimtelijke oriëntatie en structuratie is duidelijk herkenbaar.
- De leraren **bewaken het evenwicht in het aanbod** van de verschillende domeinen binnen het leergebied. Opvallend is de gerichte aandacht voor het domein mens en techniek.
- Om de **verticale samenhang** te bevorderen, kunnen de leraren door overleg de inhouden van de thema's nog beter op elkaar afstemmen.
- Gerichte observaties vormen de basis voor een brede **evaluatie** van de ontwikkelingsaspecten van de kleuter. Bij ontwikkelingsvertraging voorziet de leraar extra **begeleiding** in een open en veilig klasklimaat. Ondersteuning van de zorgleerkracht is daarbij mogelijk.
- De leraren **rapporteren** aan de ouders vooral mondeling over de vorderingen van individuele kleuters. De school nodigt de ouders daartoe uit op formele overlegmomenten. De teamleden gebruiken het heen- en weerschriftje functioneel om de ouders op de hoogte te houden van het opvoedkundig gebeuren in de klas.
- Het **materieel beheer** ondersteunt het realiseren van de leerplandoelen. De ontleding van de thema's en de activiteiten geeft aan dat de kleuters voor de verschillende domeinen van het leergebied **boeiende ervaringskansen** krijgen. Er zijn de bezoeken en uitstappen, de vaak rijke kijktafels aangepast aan het thema, de levende hoekjes in de klas en de vele kansen tot waarneming in de tuin en op het schooldomein.
- De meeste teamleden bouwen meestal enkele **speelleerhoeken** uit die aangepast zijn aan het lopende thema. De leraren hebben bewust aandacht voor verrijking om de kleuters aan te zetten tot een explorerende en onderzoekende houding. Ondersteuning door informatie- en communicatietechnologie (ICT) lijkt daarbij beperkt.
- De teamleden ervaren de vele informele contacten en het uitwisselen van materialen en ideeën als een effectieve ondersteuning voor hun **professionalisering**.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Om de eindtermen van het leergebied Nederlands te realiseren, maakt de school gebruik van onderwijsleerpakketten. De leerkrachten vertrouwen erop dat ze door het gebruik van deze **referentiekaders** de leerplandoelen in voldoende mate nastreven en dat de gradatie in de leerinhouden hierdoor gewaarborgd is. De meeste leerkrachten volgen de pakketten vrij consequent.
- Resultaten van methodegebonden, gestandaardiseerde en netgebonden toetsen en de resultaten van tests in het kader van het LVS (leerlingvolgsysteem) geven aan dat de school **de eindtermen realiseert**.
- De school **overaccentueert** de **technische taalvaardigheden** van lezen en schrijven ten nadele van de meer communicatieve vaardigheden in de domeinen spreken, luisteren en schrijven. Voor spelling hanteert de school een aparte spellingmethodiek waarbij ze meestal uitgaat van de moeilijkheden van de taal en niet van de problemen die kinderen ervaren met taal. Voor creatief schrijven is de taalmethode meestal sturend waardoor kansen verloren gaan om dit schrijven ervaringsgericht, uitdagend en boeiend in te vullen.
- De school neemt diverse initiatieven om het **technisch lezen** te bevorderen (niveaulezen, leeskaart, tutorlezen,...) en de **spreekdurf** te verhogen (Vivenuurtje,...).
- De leraren streven intuïtief een **horizontale samenhang** tussen Nederlands en andere leergebieden na. Sommigen koppelen spreek- en luisteractiviteiten aan de thema's wereldoriëntatie en muzische vorming.
- De meeste teamleden besteden veel aandacht aan **actief en constructief leren**. Er is een aanzienlijke variatie in de werk- en groeperingsvormen. Kinderen krijgen voldoende kansen om de leerstof te verwerven en te verwerken.
- Wat het **materieel beheer** betreft heeft de school een ruim aanbod aan leermiddelen en ondersteunend materiaal om het leerplan kwaliteitsvol te realiseren. Alle klassen hebben een klasbibliotheek. In enkele groepen kan er echter meer aandacht besteed worden aan de inrichting ervan. Sommige klasbibliotheken hebben nood aan vernieuwend materiaal. Meestal zijn de afficheringen van de algoritmes en heuristiek heel duidelijk op de klaswanden aangebracht en worden ze functioneel aangewend.
- De teamleden hebben een goed zicht op de **beginsituatie** en de ontwikkelingsevolutie van de leerlingen voor spelling en technisch lezen maar minder voor de andere domeinen. Hierdoor is de beeldvorming eerder eenzijdig.
- De leerkrachten gebruiken vooral de **evaluaties van de onderwijsleerpakketten** om de vorderingen van de leerlingen op te volgen. Ze gaan ervan uit dat de toetsen voldoende evenwichtig, valide en leerplangericht zijn. Soms vullen ze deze aan met zelfgemaakte proeven. Het is niet steeds duidelijk welke leerplandoelen ze in hun zelfgemaakte proeven evalueren.
- De klasleraren zijn de spilfiguur in de **begeleiding**. De school verwacht dat zij op basis van foutenanalyses en observaties de differentiatiemiddelen uit de onderwijsleerpakketten aanwenden. Om dit proces te ondersteunen, begeleidt de zorgleraar vaak een kleinere groep leerlingen om verlengde instructie extra kansen te geven.
- Hoewel de school een groot aantal kinderen heeft met leervertraging, beperken de meeste leraren zich tot de mogelijkheden van de taalmethode om een **gedifferentieerd aanbod** te organiseren. Binnen de spellingmethode werken zij met herhalings- en verdiepingsoefeningen. Kinderen met een gediagnosticeerde leerstoornis kunnen gebruik maken van **sticordimaatregelen** (stimulerende-compenserende-remediërende-dispenserende maatregelen). Een groot aantal kinderen krijgt **externe hulp**, voornamelijk in de vorm van logopedische ondersteuning.

3.4 Lager onderwijs: Frans

Voldoet niet

Motivering

- De nieuwe eindtermen en het **nieuwe leerplan Frans** vormden voor de school de aanleiding om het onderwijsleeraanbod en het gehanteerde leerpakket in vraag te stellen. Als gevolg van deze analyse voert de school vanaf dit schooljaar gefaseerd een nieuw onderwijsleerpakket in. Daardoor hanteert ze momenteel in het vijfde en het zesde leerjaar een verschillende onderwijsleermethode als **referentiekader** om de leerplandoelen voor het leergebied Frans te realiseren.
- De teamleden evolueren met wisselende snelheid naar een visie die aansluit bij de **kerngedachten** en **uitgangspunten** van de eindtermen en het leerplan. De school en de leraren doen zowel organisatorisch als inhoudelijk inspanningen om de kinderen in staat te stellen Frans op een beperkt niveau en in een aantal concrete situaties te gebruiken als communicatiemiddel.
- In de overtuiging dat het gebruik van een nieuw onderwijsleerpakket een zekere garantie biedt voor de **leerplanrealisatie**, hanteert de school een gefaseerde introductie van de nieuwe methode. In het zesde leerjaar probeert de leraar de nodige aanpassingen door te voeren aan het bestaande onderwijsleerpakket om aansluiting te vinden bij de werking in het vijfde leerjaar.
- Overleg binnen de derde graad leidt tot het besef dat er meer aandacht moet gaan naar **mondeling interactief taalgebruik**. Voorlopig blijft dit nog te veel steken in de fase van overtuiging en bewustwording. De klaspraktijk staat hierdoor vaak nog te ver af van de letter en de geest van het leerplan Frans.
- Bepaalde aspecten zoals **grammatica en spelling** zijn nog te sterk geaccentueerd. De ontwikkeling van vooral mondelinge vaardigheden in interactieve en **levensechte situaties** krijgt wisselend kansen.
- De mondelinge interactie verloopt nog vaak in een één-één-relatie tussen individuele leerlingen en de leerkracht. Meer gevarieerde en **interactieve werkvormen** en gebruik van audiovisuele ondersteuning kan de effectiviteit van de bestede onderwijstijd in dit verband zeker verhogen.
- De school laat zich nog te veel leiden door **onterechte verwachtingen** van ouders en de vermeende druk van het secundair onderwijs.
- Vanaf de derde kleuterklas biedt de school **taalinitiatie Frans** aan. Dit gebeurt weinig conform het leerplan dat een speels en muzisch-creatief aanbod voorop stelt. De taalinitiatie is intussen doorgegroeid tot in het eerste leerjaar. De huidige aanpak en organisatie leidt tot didactische vervroeging.
- Het leergebied Frans is in het **klasbeeld** wisselend aanwezig. In de ene klas wordt behalve een beperkt aantal didactische platen nagenoeg geen gebruik gemaakt van ondersteunend beeldmateriaal, audiovisuele media of woordbeelden in verband met het thema. In een andere klas zijn meer aanzetten aanwezig en voorziet de school in diverse ondersteunende **leermiddelen**.
- Er gaat een grote druk uit van de schriftelijke **evaluatie**, vaak met te hoge eisen. De eindtoetsen van vorig jaar illustreren dit uitgebreid. Er zijn plannen om dit aan te pakken, maar dit wordt nog te weinig voorbereid door een gewijzigde aanpak in de lessen Frans en door raadpleging van het leerplan.
- Er is nog geen afspraak om in de **rapportering** meer gewicht te geven aan de mondelinge taalvaardigheid voor Frans. De beoordeling van spreekdurf, uitspraak of zich verstaanbaar kunnen uitdrukken in realistische situaties zijn minder aan de orde.
- Op basis van het voorgaande formuleert de inspectie voor Frans een onvoldoende. Dit **tekort wordt gedelibereerd** omdat het team recent stappen heeft gezet om hieraan te verhelpen. De impact tot op de klasvloer is vooralsnog beperkt en zit voor een groot deel in de fase van intenties. Er is nood aan een samenhangend implementatietraject

met meer fundamentele keuzen, ondersteuning en opvolging. De inspectie vertrouwt erop dat het schoolteam dit wil en kan doen zonder externe druk, maar raadt wel aan om op basis van een duidelijke professionaliseringsstrategie voor de nodige ommekeer te zorgen.

3.5 Lager onderwijs: sociale vaardigheden

Voldoet

Motivering

- De school werkt **systematisch** aan het nastreven van de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden. De 'weekopeners' vormen daarbij voor alle klassen in beide niveaus de leidraad. Deze worden op creatieve wijze ingeleid tijdens een themaopening.
- Aan de **sociaal-emotionele ontwikkeling** hecht de school veel belang. Bij de uitwerking van de 'weekopeners' maakt ze weinig onderscheid tussen leefhoudingen, het sociaal-emotionele welbevinden en de ontwikkeling van sociale vaardigheden.
- In de **kleuterafdeling** is er expliciete aandacht voor het ontwikkelingsaspect sociale ontwikkeling binnen de thema's en het klasgebeuren. De teamleden observeren en evalueren de sociale ontwikkeling van de kleuter en organiseren indien relevant specifieke begeleiding op maat.
- In de **GOK-cycli** koos het team om het thema socio-emotionele ontwikkeling uit te werken. Daardoor werden doelen geformuleerd die dekkend zijn voor bepaalde eindtermen van sociale vaardigheden.
- Diverse **klasafspraken** hebben betrekking op relatiewijzen, gespreksconventies en samenwerking.
- **Maatschappelijke weerbaarheid, wilsontwikkeling en leren kiezen** worden in diverse groepen intentioneel nagestreefd door het uitbouwen van hoekenwerk en het hanteren van een takenbord.
- Op schoolniveau worden verschillende initiatieven genomen waarbij de ontwikkeling van de sociale vaardigheden in **realistische contexten** wordt gestimuleerd. Exemplarisch zijn de kinderraad, het 'Vivenuurtje', de speelplaatsanimatie en de meerdaagse extra-murosactiviteiten.
- De leraren spannen zich in om een **positief leer- en leefklimaat** op te bouwen. Ze moedigen de leerlingen positief aan en voeren opbouwende gesprekken met hen. Ongewenst gedrag wordt gepast en gelijkgericht bijgestuurd en opgevolgd. Het beleid neemt initiatieven om pestgedrag te voorkomen. De school betreft de ouders sterk bij het opvoedkundig gebeuren.
- Via een **lessenpakket** worden de leerlingen geoefend in het herkennen van sociale druk en stress, het assertief reageren op ongewenste voorstellen en groepsdruk en het doeltreffend leren contacteren van hulpverleningsinstanties.
- De school voorziet in de **rapportering** een woordelijke beoordeling van de sociale vaardigheden.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- ontwikkeling.

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

Motivering

- **Formeel** beschikt de school over een **nascholingsplan**. Het somt de teamgerichte en individuele nascholingen op maar het vertrekt niet vanuit een duidelijke langetermijnvisie op professionalisering. De **doelgerichtheid** van de deskundigheidsbevordering is daardoor eerder beperkt.
- De school richt voornamelijk **teamgerichte nascholing** in geënt op kortlopende schoolprioriteiten. Jaarlijks peilt de schoolleiding naar de behoeften van de leraren om de prioriteiten vast te leggen.
- De teamgerichte nascholingen kaderen vooral binnen het aanbod van de pedagogische begeleiding of binnen een algemene vastgestelde problematiek in de schoolwerking. Ze worden weinig uitgezet in een **leertraject**. Het is niet duidelijk welke verdere stappen zijn om de verworven kennis en inzichten te implementeren in de klaswerking.
- Op school zijn enkele **werkgroepen** actief. Ze richten zich echter weinig op de verankering van pedagogisch-didactische vernieuwingen op de klasvloer.
- De school zorgt voor een structurele **ondersteuning**. De teamgerichte nascholingen, de pedagogische items op de personeelsvergaderingen en de individuele nascholing bieden de leraren voldoende kansen om zich te professionaliseren.
- De directeur stimuleert de leraren om zich te professionaliseren maar teamleden laten vaak kansen liggen om **individuele nascholing** te volgen.
- Op schoolniveau wordt de **doeltreffendheid** van de teamgerichte en individuele nascholingen nog niet nagegaan. De impact op de onderwijspraktijk is in elke klas verschillend.
- In de school heerst een **klimaat van vernieuwingsbereidheid**. De leraren staan open voor intervisie en ze maken gebruik van de aanwezige interne expertise om van en met elkaar te leren. Ze creëren vaak zelf kansen voor informeel overleg. Enkele leraren volgden een voortgezette opleiding.

4.2 Evaluatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling

4.2.1 Evaluatiepraktijk

Motivering

- De school ontwikkelde een visie op evalueren. Ze werkt **doelgericht** aan de evaluatiepraktijk en hecht daarbij veel belang aan het ontwikkelen van de zelfevaluatie. De school stelde een brochure per graad op waarin zowel de algemene visie als de evaluatie per leergebied aan bod komen.
- De school voorziet in voldoende theoretische en praktische **ondersteuning**. De evaluatiebrochure bevat een concrete uitwerking per leergebied. Ze geeft bovendien aan wat het doel is van de evaluatie en hoe de leraar deze kan aangrijpen om de leerling bij zijn ontwikkelings- of leerproces te ondersteunen.
- De leraren van de **kleuterafdeling** observeren en evalueren de diverse ontwikkelingsaspecten van de kinderen. De observaties zijn congruent met de vooropgestelde leerplandoelen. De school maakt gebruik van genormeerde tests die peilen naar de schoolrijpheid en de taalontwikkeling van de vier- en vijfjarigen. De resultaten hiervan hebben meestal een voorspellend karakter.

- De leraren van de **lagere afdeling** gebruiken veelvuldig de methodegebonden toetsen om zicht te krijgen op de leervorderingen. Voor **Nederlands en wiskunde** wordt de beeldvorming aanvullend bepaald door genormeerde tests. De evaluatie van **bewegingsopvoeding** resulteert in een apart bewegingsrapport. De leergebieden **Frans, wereldoriëntatie en muzische vorming** worden niet conform het leerplan geëvalueerd en gerapporteerd. De school interpreteert de resultaten van de **netgebonden toetsen** nog niet op schoolniveau om het eigen onderwijskundig handelen indien nodig bij te sturen. Door dit alles is de **doeltreffendheid** in de lagere afdeling eerder zwak.
- De interpretatie van de gegevens opgenomen in het digitaal **leerlingvolgsysteem** vormt de basis voor differentiatie- en remediëringmaatregelen.
- De school is nog groeiende om **gedifferentieerde evaluatievormen** toe te passen en te vertalen in een aangepaste rapportering. Voor leerlingen met leerstoornissen zijn er evaluatievormen die rekening houden met compenserende en dispenserende maatregelen.
- Het **zelfevaluatie**rapport is een waardevol initiatief waarbij kinderen structureel leren nadenken over hun resultaten en hun inzet. De school integreert hierbij diverse aspecten van 'leren leren'.
- In de kleuterafdeling bevordert de stimulerende en enthousiaste commentaar de **positieve ingesteldheid** van de kleuter. Bedenkingen of opmerkingen van de leraar die gericht zijn op het bijsturen of het grenzen stellen worden taakgericht geformuleerd. De ontwikkeling van een positief zelfbeeld is voor de leraren prioritair in hun evaluatiepraktijk.
- In de lagere afdeling wordt het **leerlingenwerk** regelmatig nagekeken en naast een cijfer komt ook vaak een stimulerende beoordeling. Zo kunnen kinderen genieten van een enthousiaste 'uitroep' of een 'tekening' van de leraar als bijkomend 'schouderklopje' voor het gepresteerde werk.
- Voor de uitreiking van het **getuigschrift basisonderwijs**, baseert de klassenraad zich op de scores van het 5de en 6de leerjaar voor alle leergebieden en de leergebiedoverschrijdende eindtermen. De school beschikt niet over een duidelijke en transparante deliberatieprocedure.
- De school heeft een **ontwikkelingstraject** opgezet om de evaluatie op te volgen en zo nodig bij te sturen. Er zijn werkpunten gedistilleerd om de rapporteringspraktijk verder te verfijnen.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De gedreven directeur neemt diverse initiatieven om samen met zijn team 'school te maken'. Deze houding resulteert in een **gedeeld leiderschap**.
- De inzet van de directeur, zijn bereikbaarheid en benaderingswijze bij problemen wordt door de teamleden **sterk gewaardeerd**.
- Alle teamleden voelen zich **verantwoordelijk** voor 'hun' school. Dit resulteert in een hoge graad van inzet, enthousiasme en gedrevenheid om het pedagogisch project waar te maken.
- De school heeft een duidelijke **visieontwikkeling**. Ze profileert zich als een zorgzame, warme school die veel aandacht schenkt aan het welbevinden van alle schoolparticipanten. Ze doet inspanningen om ouders sterk bij het schoolgebeuren te betrekken. Ze maakt van diverse kanalen gebruik om over haar visie te communiceren.
- Het algemeen beleid streeft steeds een **participatieve besluitvorming** na. De personeelsvergaderingen en andere formele overlegmomenten vormen daarbij het gespreksforum.

- De jaarlijkse behoeftebepaling bij de teamleden resulteert in een groot aantal aandachts- en werkpunten. Het is zeer de vraag of de draagkracht van het team voldoende is om de vele vernieuwingsinitiatieven grondig aan te pakken. Duidelijke keuzes en een **afbakening van prioriteiten** dringen zich dan ook op.
- Binnen de **kwaliteitszorg** is de kwaliteitscirkel nog niet volledig ingeburgerd omdat de vernieuwingsinitiatieven niet altijd tot op de klasvloer worden opgevolgd. Daardoor spoort de onderwijspraktijk niet steeds met het beoogde beleid.
- De school wendt de **outputgegevens** slechts in beperkte mate aan om de eigen onderwijskwaliteit te bewaken en indien nodig bij te sturen. Zo vormen de resultaten van leerlingen in het vervolgonderwijs en de analyse van de koepelgebonden toetsen nog geen aanleiding om het eigen schoolontwikkelingsproces te bevragen en bij te sturen.
- De school heeft voor haar **talenbeleid** nog geen duidelijke en haalbare doelen vooropgesteld. Niettemin zijn er op klas- en schoolniveau verschillende taalstimulerende initiatieven die wijzen op een impliciete aandacht voor de ontwikkeling van een actief talenbeleid. Er zijn zowel op beleids- als op uitvoeringsniveau duidelijke inspanningen om de nieuwe eindtermen voor Nederlands en Frans te integreren in het onderwijsaanbod. De school gebruikt de beschikbare outputgegevens nog onvoldoende om haar taalonderwijs te evalueren.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het resultaatgericht werken voor Nederlands in beide afdelingen.
- De congruentie tussen de doelenselectie en de evaluatiecriteria voor het opvolgen van de taalontwikkeling bij de kleuters.
- De afstemming van het leergebied wereldoriëntatie op de leef- en belevingswereld van de kinderen in de kleuterafdeling.
- Het nastreven van de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden op schoolniveau.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De expliciete aandacht voor het welbevinden van de kinderen binnen een veilig en stimulerend pedagogisch klimaat.
- De kansen tot professionalisering.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De inzet en het engagement van het schoolbeleid, de democratische leiderschapstijl en de gerichtheid op een participatieve besluitvorming.
- De samenhang, het enthousiasme en de gedrevenheid van alle teamleden en de nauwe betrokkenheid bij het schoolleven.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Bij jaarlijks terugkerende thema's in de kleuterafdeling de streefwoordenschat inventariseren en deze bij de kinderen vastzetten door ze expliciet in alle taalactiviteiten na te streven.
- De visie en de uitgangspunten van het leerplan Frans verkennen en implementeren in alle klassen.
- Taalinitiatie Frans speels en muzisch-creatief aanbieden conform de visie van het leerplan.
- De overaccentuering van technische vaardigheden en spelling in Nederlands.
- Het intentioneel gedifferentieerd aanbod in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De deskundigheidsbevordering gericht invullen voor alle teamleden.
- In de lagere afdeling de evaluatie afstemmen op de uitgangspunten van de leerplannen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Outputgegevens aanwenden binnen de interne kwaliteitszorg.
- De vernieuwingsinitiatieven op de klasvloer opvolgen om de congruentie tussen het beoogde beleid en de praktijk te garanderen.
- Een zorgvuldige selectie van werkpunten en prioriteiten nastreven.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Geert DE WITTE

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: